

קונטרס

בנין יעקב

פרשת וירא

אמרים יקרים מפנינים נפלאים
לעורך הלבבות בימים המאירים
להבהיק עיניים ביהלום וספרים

שנת תשפ"א

© כל הזכויות שמורות

להערות אפשר לפנות לטל-פקס : 02-999-8201

או למייל : GMAIL.COM@3122131

ניתן להשיג הקונטרס

בירושלים : 053-31-53-661 050-41-75-336

בבית שמש : 052-76-30-720

פרשת וירא

הקב"ה מתאוה לתפילתו של ישראל

בתפילה אפשר לפעול יותר מברכת נביא או מלאך

בפרשתנו (בראשית יח יב) "ותצחק שרה בקרבה" וגו', דנו בזה המפרשים מה היתה כוונת שרה אמנו, והאיך אפשר שתבוא צדקנית זו לידי דבר הנראה כהיפך האמונה התמימה. ובספורנו ביאר בזה בדרך נפלא, ויש בדבריו הק' יסוד וחיווק עצום במעלת כח התפילה של כל יחיד ויחיד שבכחה להפוך מערכות הטבע. ומבאר הספורנו ששרה אמנו ע"ה חשבה בדעתה שדברי המלאך 'כעת חיה ולשרה בן' אינה אלא בתור ברכה שמברכה המלאך כדוגמת ברכת נביא בלבד, וכענין שמצינו אצל אלישע הנביא שברך את האשה השונמית (מלכים ב' ד מז) "ויאמר למועד הוזה כעת חיה את חבכת בן", אך לא עלתה על דעתה של שרה שהמלאך בא בשליחות השי"ת לבשרה שתלד בן.

ועל כן צחקה שרה בקרבה, באמרה שלא יתכן ששינוי מערכת הטבע תהיה על ידי ברכת מלאך גרידא, והיתה בטוחה בדעתה כי גם גדול כזה של השבת ימי הבחורות לאשה זקנה לא יתכן שיתקיים אלא בשני אופנים אלו: או שהשי"ת שהוא כל יכול, יצוה על כך בפרטית, או על ידי שימצא האדם חן בתפילתו, כלומר שהתפילה מסוגלת להפוך הטבע. וכיון שחשבה שהמלאך הדובר אליה אינו אלא כמברך מדעת עצמו ולא בשליחות השי"ת, על כן צחקה ולא האמינה, כי ברכת מלאך לא תתכן שתחולל גם גדול כמין זה.

ועל זה השיב לה הקב"ה: "ויאמר ה' אל אברהם למה זה צחקה שרה וגו' היפלא מה' דבר". כלומר שהמלאך לא אמר זה על צד ברכה, אלא דיבר

כמבשר בשמו של הקב"ה, ואכן לא היתה כאן ברכת מלאך אלא שליחות השי"ת לבשר להם[א].

והדברים מבהילים כי הרי היתה בכאן הבטחה מפורשת מהקב"ה לאברהם אבינו שיזכה לבנים כמאמר הכתוב (בראשית טו ה) "כה יהיה זרעך", ואף על פי כן הוצרך עוד לכח התפילה כדי לשדד מערכת הטבע. נמצינו למדים עד כמה גדולה ונשגבה כחה של תפילה שהיא יתירה מברכת הנביא או המלאך, וכלשון הספורנו 'או בתפלה משגת חן מאתו', שלא יתכן שינוי סדרי בראשית כזה על ידי מלאך או נביא, רק אם השי"ת בעצמו יצוה, או על ידי תפילה.

אף כשמקבל ברכת הצדיקים בל ישכח להתפלל לפני השי"ת

ובהתבוננות בענין נוכל ליקח מוסר וחיוזק עצום בכח התפילה, וצריך לדעת שאף שגדול כחם של צדיקים וגדולי ישראל בתפילתם, ואכן ישראל קדושים נכנעים לפניהם, ונהגו להזכר לטובה ולבקש את ברכתם בכל עת מצוא.

אמנם צריכים להכיר גם בכח התפילה שניתנה לנו, ובר כבוד עם ברכת הצדיקים צריך לשלב גם התפילה העצמית והתחנונים אל בורא עולם המצפה ומתאוה לתפילתן של ישראל כל אחד באשר הוא.

(א) וז"ל הספורנו: יותצחק שרה. שחשבה שהיה דבר המלאך ברכת נביא בלבד, כענין אלישע (מ"ב ד, טז), לא נבואה ושליחות האל יתברך. וחשבה שלא יושג זה בזקנים בברכת שום נביא, כי אמנם להשיב הבחורות אחר הזקנה הרי הוא כתחיית המתים, שלא תהיה זולתי במצות האל פרטית. או בתפלה משגת חן מאתו.

היפלא מהו דבר. שהמלאך לא אמר זה על צד ברכה, אבל דבר כמבשר בשמו.

אף השלם במעלת הבטחון צריך להתפלל לפניו

וידוע מה שפירשו המגידים על מה שאנו מבקשים בברכת על הצדיקים 'ותן שכר טוב לכל הבוטחים בשמך באמת', דלכאורה צריך עיון מדוע צריכים הצדיקים שאנו נתפלל עבורם, והלא הצדיקים הם במעלה יתירה של הבוטחים בשמך שאין למעלה מזה, ומה ראו אנשי כנסת הגדולה לקבוע תפילה עבורם.

אמנם ביארו שאכן מעלת הצדיקים הבוטחים בהשי"ת בכל עת יתירה היא עד מאוד, ואין לנו השגה במדריגתם, אך מכל מקום מחמת רוב בטחונם בהשי"ת, חסרה אצלם חלק התפילה והתחנונים, וכיון שאי אפשר בלא התפילה על כן תקנו חז"ל שכלל ישראל יתפללו בעבורם שיתן השי"ת שכר טוב לכל הבוטחים בשמו באמת, כי מעלת התפילה יתירה וחכיבה לפניו יתברך, ואף שמעלת הבטחון יתירה עד מאוד בכל זאת אי אפשר שתתקיים בלא שיצורף אליה התפילה.

השי"ת מרחם על העשיר ונותן לו לחם אף שאינו מתפלל לפניו

מסופר שהגה"צ רבי חיים ברים זצ"ל פגש פעם את ידידו הגה"צ רבי נטע ציינורט זצ"ל, והעלה לפניו שאלתו ותמיהתו דלכאורה בשלמא העני והאביון הקם בבוקר ממטתו ומיד עיניו נשואות כלפי מעלה, ומתפלל ומתחנן אל השי"ת שיתן לו טרף ביתו, אפשר להבין מהיכן ירק זה חי, כי הרי הקדים תפילתו לפני הזן ומפרנס לכל חי.

אך זכות הקיום של העשירים קשה מאוד להבין באיזה זכות הוא חי, מהיכן יש לו מזונו שבכל יום, והרי לא פנה בתפילתו אל הבורא ית' הזן ומפרנס כל באי עולם, ובאיזה זכות ניתן לו מזונו.

השיב לו הגאון רבי נטע ואמר: אלא על כרחך צריך לומר שהקב"ה רחמיו מרובים על כל מעשיו, וברוב רחמיו וחסדיו הוא מרחם גם על העשיר ונותן לו מזונו, אף על פי שלא התפלל לפניו.

אף במקום הבטחה מפורשת מאתו ית' צריך שיצרך תפילתו

היוצא מדברינו שאין דבר בעולם שתקיים בלא תפילה, ואפילו במקום שהבטיח השי"ת הבטחה מפורשת של 'כה יהיה זרעך', בכל זאת היה מן הצורך שיתפלל אברהם ע"ה, וכמו שאמרו חז"ל (נבא קמא עב.) שלכן נסמכה פרשת אבימלך לזה' פקד את שרה לומר לך 'כל המבקש רחמים על חבירו והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה'. והדברים מבחילים על הרעיון כי הרי הבטיח השי"ת מפורשת לאברהם שיוכה לבנים ומה מקום לתפילה זו [וכבר התחבטו המפרשים בזה ראה אוה"ח הק' בפרשתן]. ועל פי דברינו יבואר שכח התפילה יתירה על כל ההבטחות, ואף שהבטיחו השי"ת הוצרך עדיין אברהם אבינו לעורר רחמים בתפילתו.

מטרת תפילת אברהם אבינו על סדום אף שלכאורה לא נתקבלה

עוד יסוד חזק בענין התפילה למדנו, ממה שאמר השי"ת לאברהם אבינו במעשה דהפיכת סדום, (בראשית יח יז-יח) "וה' אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה. ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום ונברכו בו כל גויי הארץ" דלכאורה צריך ביאור מהו הנתנת טעם דכיון שאברהם יהיה לגוי גדול על כן רצה השי"ת שיתפלל על סדום, ולכאורה מה הקשר ביניהם.

התפילה אינה אמצעי לישועה אלא היא מטרה כשלעצמה

ונראה לומר שבא הכתוב להורות לנו בזה הוראה לדורות בעומק עבודת התפילה, שידע האדם שתכלית התפילה אינה אמצעי לזכות על ידי זה לישועה וכדומה, אלא התפילה היא מטרה כשלעצמה, ויש בה עבודה גדולה וכמאמר חכמינו ז"ל שהאמהות היו עקרות משום 'שהקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים',

והיינו שתכלית התפילה אינה כדי לצאת מהצרה, אלא אדרבא הצרה והיסורים באו רק כדי שיתפלל האדם כי השי"ת חפץ בעצם תפילת ישראל.

ויסוד זה הורה לנו הכתוב בזה, דהנה הרי בפשטות מצינו שתפילת אברהם אבינו על סדום לכאורה לא הועילה ואם כן יאמר האדם בלבו מה חשיבות יש בתפילתי והרי אינה מועילה.

הוראה לדורות הבאים שהשי"ת מתאוה לתפילתן אף שלא יראו הישועה

על כן אמר השי"ת 'המכסה אני מאברהם' וגו', כלומר גלוי וידוע לפני שלא תתקבל תפילת אברהם בענין הפיכת סדום, ובכל זאת מצוה אני אותו שיעמוד בתפילה לפני, כי הרי "ואברהם היו יהיה לגוי גדול" והא גופא באתי להורות לדורות הבאים, שידעו שמטרת התפילה אינה דייקא כשמתקבלת ונעשה בקשתו, אלא אני מתאוה לעצם תפילות ישראל.

ועל כן חפץ השי"ת שאברהם אבינו יתפלל על סדום, אף על פי שגלוי וידוע לפניו שלא יועיל תפילתו, והוא כדי להורות לבניו אחריו שהשי"ת מתאוה לתפילתן ואף כשלא נראה הישועה מיד, כי עצם התפילה היא לנחת רוח לפניו יתברך שמו.

עצם התפילה אע"פ שלא נענה היא לנחת רוח להשי"ת ולכן תיקנו האבות שיתפללו בכל יום

ובעין זה מבאר בספר ערוגת הבשם (בפרשתן ד"ה ונראה) מה שהקשו בספה"ק על מה שאמרו בגמרא (ברכות כו): אברהם תקן תפלת שחרית שנאמר (בראשית י"ז כז) "וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם", ואין עמידה אלא תפלה, שנאמר (תהלים קו ל) "ויעמד פינחס ויפלל" וגו'. דלכאורה פסוק זה נאמר אחרי שעמד אברהם אבינו יום שלפניו כל היום בתפילה ולא נענה, ואם כן מה ראה דווקא עכשיו לתקן תפילת שחרית.

ומכאן הערוגת הכשם דהנה באמת התפילה היא מצות עשה מדאורייתא כדכתיב (דברים יא יג) "ולעבדו בכל לבבכם" וגו', ודרשו חכמינו ז"ל (תענית ב.) איזו היא עבודה שהיא בלב הוי אומר זו תפילה. אמנם כבר כתבו הראשונים דמן התורה אין חיוב להתפלל בכל יום אלא בעת צרה כשצריך לישועה. אך האבות הק' תקנו שיתפללו בכל יום, ואף שאין להאדם צורך לכל הבקשות שבתפילת שמונה עשרה, בכל זאת תיקנו האבות הק' שיתפללו בכל יום מפני שהקב"ה מתאוה לעצם תפילת הצדיקים, ואף שאין מבקשים בקשתו.

וחידוש זה נתגלה לאברהם אבינו במעשה של הפיכת סדום, שנוכח לראות שהקב"ה רוצה ומתאוה לתפלתו, כיהרי היה גלוי וידוע לפניו יתברך שלא יעשה בקשתו, ואם כן מדוע אמר הקב"ה "המכסה אני מאברהם וגו' ובקשו שיתפלל עליהם, ומזה למד אברהם אבינו שעצם התפילה אף על פי שלא נעשית בקשתו, היא לנחת רוח לפניו, ולכן מיד עמד אברהם ותיקן תפילת שחרית שיתפללו בני ישראל בכל יום ואפילו כשאין צריכין אז לישועה, כי הקב"ה מתאוה ומצפה לעצם תפילתן של ישראל.

עקידת יצחק - כח מסירות נפש ירושלם לנו מהאבות

מדוע נקראת העקידה על שמו של אברהם

בפרשת העקידה נאמר (בראשית כב א) "ויהי אחר הדברים האלה והאלוקים נסה את אברהם" וגו', הנה מצינו שיחסה תורה את נסיון העקידה לאברהם אבינו, וכן מוכח מהכתוב (שם פסוק מז) "ויאמר בי נשבעתי נאם ה' כי יען אשר עשית את הדבר הזה" וגו' ודרשו חז"ל 'יען אשר עשית את הדבר הזה' ללמוד ששקול גם האחרון כנגד הכל.

וידוע מה שהקשו בספה"ק דלכאורה הרי עיקר נסיון העקידה ומסירות הנפש היתה מצד יצחק אבינו, והיה מן הראוי שהכתוב יפרסמנו ויפליג גודל צדקו וגבורתו יותר ממעשי אביו אברהם, וכבר תמה על כך באבן עזרא: 'שהיה ראוי שתהיה צדקת יצחק גלויה, ויהיה שכרו כפול משכר אביו שמסר עצמו ברצונו לשחיטה, ואין בכתוב מאומה על יצחק', ועד כדי כך שמכח קושיא זו רוצה לחדש, שלא היה יצחק אז רק כבן י"ג שנים עיי"ש [ב]. עכ"פ לדין יקשה מדוע אכן לא הזכירה התורה מעלת יצחק אבינו בנסיון העקידה, ומאי טעמא מצאנו בפסוקי התורה שנסיון העקידה נקראת על שמו של אברהם אבינו.

(ב) זו"ל: וכן מדברי חכמינו ז"ל בגמרא (פנהדרין פט:): משמע שמעשה העקידה היה סמוך למשתה אשר עשה אברהם ביום הגמל את יצחק, כדאיתא שם: ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם. (אחר מאי) מאי אחר - אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן זימרא אחר דבריו של שטן, דכתיב ויגדל הילד ויגמל וגו', אמר שטן לפני הקדוש ברוך הוא: רבנו של עולם, זקן זה חננתו למאה שנה פרי בטן, מכל סעודה שעשה לא היה לו תור אחד או גוזל אחד להקריב לפניך, אמר לו כלום עשה אלא בשביל בנו, אם אני אומר לו זבח את בנך לפני - מיד זוכחו. מיד והאלהים נסה את אברהם, ויאמר קח נא את בנך.

והבית הלוי (בפרשת ד"ה הגה) הוסיף עוד לדייק בזה, דהנה בפסוק נזכר עיקר נסיון העקידה על אברהם ולא על יצחק. ומצד שני כתפלה כאשר מזכירים אנו זכות העקידה, אנחנו אומרים ועקידת יצחק לזרעו ברחמים תזכור[ג].

נסיון העקידה נזכר בעיקר על אברהם כי נסיון תמידי קשה ממיתה שהוא רגע אחד

ומבאר הבית הלוי על פי יסוד נפלא במצות 'ונקדשתי', כי נסיון תמידי דהיינו לחיות על קידוש ה', קשה יותר מלהמית עצמו על קדושת שמו ית' שהוא רגע אחד, והנה הנסיון של אברהם היה שישחוט בנו יחידו שנולד לו למאה שנה, וביצחק היה הנסיון להיות נשחט. והנה אנחנו רואים בחוש אשר דוחק הפרנסה ואהבת הבנים מביאים את האדם לכמה מכשולים. ומכל מקום בודאי דגם אלו האנשים העוברים על חוקי התורה למען אהבת הבנים וכדומה, אעפ"כ אם היה מגיע אליו נסיון של המרת הדת רח"ל, בוודאי היה מניח עצמו להיות נהרג על קידוש השם. אלא על כרחך מוכרח לומר דהנסיון להיות נהרג ולהאבד מכל וכל, יותר קל מלהיות נשאר בעולם בכל חושיו ורק יחסר לו פרט אחד מהאהוב אצלו.

(ג) וז"ל הבית הלוי: הנה בפסוק נזכר עיקר נסיון העקידה על אברהם ולא על יצחק, ובתפלה אנחנו אומרים ועקידת יצחק לזרעו ברחמים תזכור, והענין דהנסיון של אברהם היה שישחוט בנו יחידו שנולד לו למאה שנה, וביצחק היה הנסיון להיות נשחט. והנה אנחנו רואים בחוש אשר דוחק הפרנסה ואהבת הבנים מביאים את האדם לכמה מכשולים. ומ"מ בודאי דגם אלו האנשים העוברים על חוקי התורה למען אהבת הבנים וכדומה, דהיה מניח עצמו להיות נהרג על קידוש השם. ומוכרח דיותר בנקל הנסיון להיות נהרג ולהאבד מכל וכל מלהיות נשאר בעולם בכל חושיו ורק יחסר לו פרט אחד מהאהוב אצלו. וע"כ נסיון של אברהם אבינו שהיה בפרט אחד וזה הפרט היה אצלו היותר גדול ואהוב אצלו, גדול יותר מנסיונו של יצחק וע"כ נזכר הנסיון העיקר על אברהם.

והנה נסיון של אברהם אבינו היה בפרט אחד וזה הפרט היה אצלו היותר גדול ואהוב אצלו, והוא היה נשאר לחיות כל ימיו עם חסרון זה, ואעפ"כ היה מוכן למסור בנו לשחיטה, ולחיות כל ימיו בנסיון שלא להרהר ח"ו אחר מידותיו ית"ש. נמצא לפי זה שנסיונו של אברהם אבינו גדול יותר מנסיונו של יצחק, ועל כן נזכר עיקר הנסיון על אברהם, [וכדברים האלו מרומז בדברי רבינו בחיי בפרשתו (ד"ה והאלוקים נסה), שהאריך להפליג גודל הנסיון של אברהם אבינו, ראה לשונו בהערה [ד]].

לחיות על קידוש השם קשה יותר מלמות על קידוש השם

ובן מובא יסוד זה משמו של הרה"ק החוזה מלובלין זיע"א שאמר, שיותר קשה לעבוד את השם יתברך במסירות נפש תמידית, מליהג בפעם אחת על

(ד) וז"ל: אין להעריך אותה [היינו נסיון העקידה] עם שלשה חלקים הנזכרים ואין לדמותה למי שמוסר עצמו למיתה בשביל אהבו או בשביל אדונו, כי ראוי היה אברהם אילו היו לו מאה גופין למסור את כולם למיתה על יצחק, אבל פעולה זו לא היתה כשאר הפעולות, והנסיון הזה לא היה כשאר הנסיונות, אין הטבע יכול לסבול, ואין הכח המדמה יכול לחשבו: שיהיה אדם עקר וזקן בן מאה שנה, ולו עושר ונכסים וכבוד, והיה מתאוה לבן בתכלית התאוה, והיה לו בן אחר היאוש, היה ראוי לחשב תוקף האהבה החזקה לבן ההוא, ותכפל האהבה יותר ויותר לסוף שנה ממה שהיה בן שמונה ימים, ותכפל לחמש ועשר שנים יותר ממה שהיה בהיותו בן שנה שכבר הוא מגודל ומבחיץ בין טוב לרע, ותכפל האהבה בהיותו קרוב לארבעים שנה, הוא הוא הזמן ששכלו של אדם עומד על השלמות, וזהו יצחק שהיה בן ל"ז שנה בזמן העקדה, ותכפל יותר ויותר כשיצוה לשחוט הבן הזה הוא בעצמו בידי, והאהבה הזאת אין דבר בעולם ראוי לעברה.

ואברהם מתוך שהיה שלם באמונה, עם היות הפלגת אהבתו אל יצחק, הכיר כי ראוי שתתגבר אהבת ה' יתברך על אהבת יצחק, ולחזוק כח הפלגת האהבה החזקה הזאת שהיתה לו לאברהם בשם יתברך היתה נקלה בעיניו אהבת יצחק ובקש לשחטו אחר שלשה ימים שנאמר לו הדבר, כי אילו יעשה כן בפתע פתאום במקומו היתה פעולתו במהירות ובהלה, אבל כשהיה אחר מהלך שלשה ימים כבר נעשה בישוב דעת ועצה וכו' עיי"ש.

קידוש השם במסירות נפש, כדאיתא בספר הק' ביכורי אבי"ב (ריש פרשת מטות) בזה הלשון: כמו ששמעתי שאמר אדמ"ו הקדוש זצ"ל מו"ה יעקב יצחק מלובלין, שאמר: שצריך אדם למסור נפשו בשביל הש"י זה אינו דבר גדול כל כך, רק צריך אדם להיות ח"י רק להש"י, ולא בשביל אדם כלל רק להש"י ורק לעשות נחת רוח תמיד להש"י, עכל"ק.

זכות אבות עומדת לבנים רק בצירוף מעשה הבנים

וממשיך הבית הלוי לכאר, אם כן מדוע אכן בתפילתינו מזכירים אנו 'ועקדת יצחק לזרעו ברחמים תזכור', ולכאורה היה ראוי לעורר זכותו של אברהם אבינו שנסיונו וזכותו גדול יותר, אלא שצריך שתדע שזכות אבות כשלעצמה ללא מעשה הבנים, לכאורה לא יועיל בתפלה ולא יעמוד לעזר להבנים, וכמו שאמרו בגמרא (סנהדרין קד.) 'לא הציל אברהם את ישמעאל', ורק משום דגם לנו נשאר קצת ממעשיהם הטובים בירושה מהמדות הטובות שלהם, וכמו שאומרים בתפלה 'מה יפה ירושתנו', ורק משום כך ראוי שיוזכר לנו זכותם.

והנה למעשה הרי אצלינו נשאר בירושה חלק גדול מהנסיון של יצחק יותר ממה שנשאר לנו מהנסיון של אברהם, כי הרי כל אדם בישראל מוכן ומוזמן למות על קידוש השי"ת, אך לאו כל אדם זוכה להשיג הדרגה של לחיות על קידוש השם, ועל כן אנחנו מבקשים שיוזכר לנו עקדת יצחק כי מעשיו הטובים הוריש גם לנו קצת, ובצירוף מעשינו תעמוד לנו זכות עקדת יצחק להפקד בדבר ישועה ורחמים.

האב מוריש לבנו רק אם עושה מעשיו בהתלהבות ושמחה של מצוה

והנה כח מסירות נפש זו היא לנו בירושה מאבותינו הק', וברור הדבר שלהנחיל מידת מסירות נפש לא שייך אלא כשהאב מקיימה ברצון בשמחה, כי בראות הבן את אהבת הבורא ומצוותיו הנוערת בלב אביו, אזי משתוקק אף הוא מתי בוא לידו להשיג מדריגת אביו, ועל כן בכוא עת נסיון מוכן אף הוא להפיל עצמו להאש למען קדושת שמו ית'.

התנהגות האב משפיעה על בניו ובני ביתו לטב ולמוטב

ואחריות זו מוטלת היא על כל אחד ואחד, להיות בבחינת טופח על מנת להטפיה, והיינו שיעשה מעשי המצוות בהתלהבות ושמחה, המורה על רצון ואהבה להש"ת, ועל ידי זה ישפיע על בניו ובני ביתו שאף הם ילכו בדרכיו, כי טבע המביע הקב"ה שהאדם במעשיו והתנהגותו ישפיע על סובביו לטב ולמוטב.

ובמאמר העולם על הא דאמר הקב"ה לאברהם אבינו "למה זה צחקה שרה" דלכאורה יוקשה אם שרה צחקה מה תביעה יש על אברהם, ומדוע הוכיח הקב"ה את אברהם על כך ולא פנה אל שרה. ואמרו לתרץ בדרך צחות, שכיון שבני הבית מושפעים ממעשי האב, אם כן התביעה היא עליו האיך קרה כדבר הזה שתבוא שרה לידי כך.

והנה אברהם אבינו במעשה העקידה, בערה בו אש אהבת יוצרו, וכל פעולותיו וההכנות למעשה העקידה, היו בזריזות ובשמחה נפלאה כמפורש בכתובים (בראשית י"ז כו) "וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמורו" וגו', וכדרשת חכמינו ז"ל (בראשית רבה נ"ה ח) שנודרו אברהם אבינו למצוה, וחבש הוא בעצמו את החמור ולא צוה לאחד מעבדיו, מפני שהאהבה מקלקלת השורה.

ובמבואר בספר שם משמואל (תרע"א ד"ה עיני) שזו היתה עיקר ענין נסיון העקידה, שהעיקר היה האהבה והרצון שהיו לו לאברהם על זה, כי בלי זה מה היה לו לעשות כי אם לא ישחוט אותו הלא הברירה בידו של הקב"ה ליטול נשמתו בלא זה. והאות על האהבה והרצון היתה הזריזות כמו שכתוב 'וישכם' וגו'.

על כן זכה שנמשך כח המסירות נפש ליצחק אבינו שהיה מוכן ומזומן ברצון ובשמחה, לפשוט צוארו על גבי המזבח, להיות נשחט לעולה לשם ה' ולא חס על חייו כלל, וכח זה יש לו תקומה ונשאר בירושה לדורות, דכיון שנעשה ברצון ובשמחה לא ימוש מזרעו אחריו. ועל כן מבקשים אנו בתפילתנו שיעמוד לנו זכות העקידה של יצחק אבינו ע"ה אשר הנחיל לנו כח המסירות נפש העוברת בירושה לדורות אחריו.

